

Ondergetekenden, belangstellenden in de archeologie en cultuurhistorie van het Geestmerambacht, steunen de actie om het Kerk- en Dergmeerenensemble aan de Kerkmeerweg 20 te Oudkarspel bij de Gemeente Langedijk, de Provincie of het Rijk aan te bevelen als cultuurhistorisch, historischgeografisch en archeologisch zeer waardevol monument. Het ensemble omvat het gemaal uit 1916 en het bijbehorende molenaarshuis uit ca. 1840 en staat op het z.g. “Oude Kerckhoff”(4100 m²). Deze actie is een initiatief van Stichting C.O.O.G. (Coördinatie Onderzoek Oud-Geestmerambacht) en Stichting RAG (Regionale Archeologie “Gheestmanambocht”) i.s.m. Historische Vereniging Langedijker Verleden.

Motivatie:

Het Kromwater (droog in 1548), de Kerkmeer (1547) en de Dergmeer (ca 1542) bij Oudkarspel zijn samen met het Alkmaarse Achtermeer (1533 volgens Harry de Raad c.s. in NHD 2011) de oudste van de ruim vierhonderd droogmakerijen, die Nederland telt.

In de 17de eeuw volgden grote droogmakerijen als Beemster (1613), Heerhugowaard (1630) en Schermer (1635) die zeer veel (inter)nationale aandacht kregen.

Maar de pioniers in het Geestmerambacht, die ¾ eeuw eerder een unieke prestatie leverden met één primitieve windwatermolen (omstreeks 1408 ontwikkeld in deze regio door Floris van Alkemade en Jan Grietensz) verdienen daarmee vergeleken op zijn minst locale en regionale erkenning.

Door de verklaring van het Kerk- en Dergmeerenensemble tot gemeentelijk monument kan later wellicht nog een hogere monumentstatus bij de Provincie of het Rijk bereikt worden.

Cultuurhistorisch en historisch-geografisch is het Kerk- en Dergmeerenensemble belangrijk vanwege de ligging op de nog bestaande hoge oeverwal van de Kerkmeer, gelegen aan de destijds bekende Winterweg(sloot), oorspronkelijk een ontginningsdijk met -sloot (ca.1000 na Chr.).

Archeologisch is “het Oude Kerckhoff, waarop het molenhuis deels ghetimmerd is”(volgens aktes uit 1570 en 1630) interessant, vanwege de aangetroffen menselijke en andere skeletresten.

In de publicatie *West-Friesland toen en nu* (Deel 5, 2010, Ruud Spruit, blz. 5) wordt het Kerk- en Dergmeerenensemble (gemaaltje, huis en grond) gekarakteriseerd als “de laatst overgebleven herinnering aan de Dergmeer”, die toen nog als oudste droogmakerij werd beschouwd, o.a. in de WP-encyclopaedie en in het COOG- boek “Oudkarspel, meer dan 4 eeuwen veld- en waternamen”.

Hieraan kan worden toegevoegd dat het ensemble een uniek zichtbaar en gaaf overblijfsel is van de ontginningsgeschiedenis van het gehele Geestmerambacht. De eigenaar, Björn de Vries, verdient onze steun bij het onderhoud. Hij heeft het ensemble behouden en gerestaureerd, zodat de oude molenvijzel weer kan draaien op de plaats van de oorspronkelijke molen.

In het rapport “Inventarisatie karakteristieke panden gemeente Langedijk”(BügelHajema, 2004, blz. 11) worden aan het Kerkmeercomplex de volgende hoge waarderingen gegeven. Stedenbouwkundige waarde: **zeer waardevol**; archeologische waarde: **waardevol**; cultuurhistorische waarde: **zeer waardevol**. Het is daarom ook niet meer dan vanzelfsprekend dat het complex is opgenomen in de Conceptlijst Aanwijzing Gemeentelijke Monumenten Eerste fase (2013, blz. 12).

Het gemaaltje zou opgenomen kunnen worden in een cultuur- en natuurhistorische route, die start vanuit een bezoekerscentrum in het Geestmerambacht. Een toeristische, educatieve verrijking voor de regio, waarin bovendien onze rijke agrarische en waterstaatkundige geschiedenis aandacht krijgt!

Prof. dr. G.J. Borger (emeritus hoogleraar historische geografie UvA), tientallen historici en honderden anderen ondersteunden reeds dit idee en deze actie.

Uw steun s.v.p. sturen, mailen of bellen aan een van de onderstaande personen:

D. Zuiderbaan, Hondsdraf 4, 1724 TE Oudkarspel, d.j.zuiderbaan@quicknet.nl;

A. Kaan, Haesackerlaan 73, 1851 ML Heiloo, ariekaan@hotmail.com;

G. Kalverdijk, Van Merlenlaan 10, 1852 CG Heiloo, g.kalverdijk@planet.nl (06-26868078);

S. Lange, Werkendelslaan 114, 1851VE Heiloo, silke0309@hotmail.com (06-17332395).

Meer over het Kerk- en Dergmeerenensemble is te lezen op www.rag-archeologie.nl (Archief).

Naam

Handtekening

Adres (meer sympathisanten welkom)